

ואף על גב דלא כתב ביה "ראשית" הרי הוא בוקר ראשון.

ומכאן קושיתי לרב כהנא, שלמד לפסול את האימורים של חגיגת חמשה עשר בבוקר הראשון [של ששה עשר] מהסמיכות של "ראשית". ואין צורך ללימוד זה, שהרי פסול האימורים חמור מפסול הבשר, ואם בוקר סתם האמור בבשר משמעותו היא בוקר ראשון, כל שכן שבוקר סתם האמור באימורים הוא בוקר ראשון.

מתניתין:

א. קרבן הפסח ששחטו בשבת בשוגג במחשבה שלא לשמו, וכגון ששחטו לשם קרבן עולה, לפי שהיה סבור שמתור לשחוט קרבן פסח לשם קרבן אחר, כיון שעשה זאת בשבת — חייב עליו קרבן חטאת, כיון שחילל שבת בשחיטתו, היות ופסח שנשחט לשם קרבן אחר נפסל, ואינו ראוי להקרבה.

ואילו שאר כל הזבחים ששחטן בשוגג בערב פסח שחל בשבת לשם פסח, וכגון שחשב שמתור לשוחטם לשם פסח, או שנתעלמה ממנו שבת, וכסבור שהיום הוא יום חול — תלוי הדבר בדינו של ה"טועה בדבר מצוה".

ולכן: אם אותם קרבנות אינן ראויין להקרב לקרבן פסח, כגון שהיו נקבה, שאינה ראויה להקרב קרבן פסח [או שהיו עגל או איל בן שנתיים], אין חולק בדבר שהוא איננו נחשב כ"טועה בדבר מצוה", לפי שהכל יודעין שאינם ראויים להקרבה לקרבן פסח. ולכן, הרי הוא חייב על שחיטתם בשבת קרבן חטאת.

שהיא אינה באה עם הפסח, ואין לנו לתת לה את חומרת הפסח שנפסל בבוקר ראשון]. הרי עדיין מוכח שגם חגיגת ארבעה עשר נאכלת לשני ימים ולילה.

כי לאחר שהעמדנו את הפסוק "אם נדר" בחגיגת ארבעה עשר, נשאר האיך כוליה קרא "לא ילין מן הבשר אשר תזבח בערב ביום הראשון לבוקר" — לחגיגת ארבעה עשר.

ולמד על חגיגת ארבעה עשר שנאכלת לשני ימים ולילה אחד.

שהרי כתוב בפסוק זה "ביום הראשון", ולמדנו ממנו שאכילת חגיגת ארבעה עשר היא גם ביום חמשה עשר, שהוא היום הראשון של חג הפסח. ולכן מוכרחים אנו לומר שהבוקר הכתוב בו לפסול את הקרבן בלינה הוא "בוקר שני", שלאחריו.

ועתה, לאחר שביאר רבא את הברייתא, מפרש רבא את קושייתו על רב כהנא ממנה:

הרי פסוק זה עוסק בבשר ולא באימורים, שדינם חמור מהבשר.

ומדייק רבא: טעמא שלמדנו לאכילת הבשר ליומיים ולילה, והעמדנו שהבוקר שנפסל בו הבשר בלינה הוא הבוקר השני ולא הראשון, רק משום דכתיב "ביום הראשון" כתוספת ל"בקר", ומזה למדנו דמאי "בקר" — בקר שני.

הא כל היכא דכתיב "בקר" סתמא, בלי תוספת של יום הראשון — בקר ראשון הוא!